

Alev Almış Bir Genç Kızın Portresi / Portrait of a Lady on Fire

Portrait de la jeune fille en feu (2019) Yönetmen: Céline Sciamma

Oyuncular: Adèle Haenel, Noémie Merlant, Valéria Golino, Luana Bajrami

“Alev Almış Bir Genç Kızın Portresi” tüm zamanların en güzel aşk filmlerinden birisi olabilmesi için biraz daha eskimesi lazım. 1770’lerde, iki kadın arasında yaşanmış bir aşkı, olağanüstü duyarlılıkta, sessizce anlatıyor. Fransız yönetmen ve senarist Céline Sciamma ve görüntü yönetmeni Claire Mathon, duyguyu seyircinin kalbine aktaran sahnelerle aşkı, sanatı ve sınıf farkını işliyorlar. Her film karesi, dönemin tablo renklerinde sanatsal bir çalışma sanki. Öykünün sanatla olan yakın ilişkisi Marianne (Noémie Merlant) adlı portre ressamının, Fransa’da Bretagne açıklarında bir adada yaşayan Eloise (Adèle Haenel) adlı bir genç kızın portresini yapmak üzere teklif almasıyla başlıyor. Teklifi yapan kızın annesi, dul kontes Valéria Golino, tablonun kıza evlilik için talip Milanolu bir soyluya gönderileceğini söyler. Kız daha önce tablosunu yapmak isteyen ressama poz vermeyi ret ettiği için tablo bitirilememiştir. Héloise resminin yapılmasına şiddetle karşı çıkmaktadır. Kontes Marianne’dan ona kıyı boyu yaptığı yürüyüşlerinde eşlik etmesini ve ressam olduğunu söylememesini ister. Marianne, tabloyu yaptığı gözlemlerle, kafasından canlandırarak çizecektir. Her gün ada sahilinde yapılan yürüyüşlerde, her iki kadın birbirini tanımaya başlar. Héloise isyankardır, kırılıgandır. Ablasının intiharından çok etkilenmiş ve kapandığı manastırı bu nedenle terk etmiştir. Manastırda bulunma sebebini ise dini nedenlerden çok, orada olan kütüphane ve müzik olanaklarına bağlar. Marianne, ona yol gösteren, usulca gözlemleyen bir rol üstlenmeye başlar. Gizlice, geceleri odasında, kafasında kalan anlarla tablosunu da çizmektedir. Her geçen gün, iki kadın arasındaki ilişki derinleşmeye başlar.

Müzik fonda duygusal bir eşlikçi olarak yok. Denizin dalga sesi veya yaşadıkları malikanenin tıkırtıları eşlik eder ortama. Müzik ya Marianne’nın piyanoda çaldığı fırtına melodisinde veya köylü kadınların folklorik bir şarkıyı koro halinde seslendirdiği sahnelerde gelir kulağımıza. Ve unutulmaz finalde, Vivaldi’nin 4 Mevsim’ini çalan bir orkestradan duyarız.

Sahneler doğal ve masalsi bir duygu içinde akıyor. Usul usul, azar azar... Sciamma’nın bakışlardan daha fazlasına ihtiyacı yok sanki. Hatıralar filmi ayakta tutan ikinci kale. César ödüllü kadın görüntü yönetmeni Mathon, renk ve ışığı 18. yüzyıl dışavurumcu ressamlarından ilham aldığını söylüyor. Yakın plan portre çekimlerinde Ingmar Bergman filmlerinden çok esinlenmişler. Finale doğru her iki kadın arasında, Bergman’ın ‘Persona’ filminin unutulmaz dönüşüm sahnesini hatırlatan bir sekans yakalanıyor. Her bir psikolojik değişim, duygusal etkileşim yüzlerden okunuyor. Film bitince aklımızda olayalar değil, kameranın bize sunduğu anlar aklımızda kalıyor.

Filmin aşk sahneleri hiçbir röntgenci bakışa göz kırpmadan, duygu ve şefkat dolu. Hemen akla, eril yönetmen bakış açısının bu tür sahnelerdeki bedensel şovları akla geliyor.

Oyunculuklarda olağanüstü performanslar izliyoruz. Fransızların son yıllarda yükselen yıldızı Adèle Haenel, kendisini üst bir kategoriye çıkaran bir oyunculuk sergiliyor. Hele final sahnesinde, opera salonundaki beden dili muhteşem üstü. Daha az tanıdığımız Noémie Merlant ise duyguyu ve üzüntüyü o kadar güzel aktarıyor ki.. Hele o bakışlar, izlerken ona odaklanmamak imkânsız. Filmde hiç erkek oyuncu karakter olarak ortaya çıkmıyor. Hepsi gözükmeden bir şeye sebep oluyorlar, ama bedenlen yoklar. Duyguyla, karşı duruşla yazılmış safkan bir kadın manifestosu.

Cannes, her zaman sürpriz filmler çıkarır. 2019’da ilk kez gösterime girdiği bu festivalde, en iyi senaryo ve Kuir Film ödülü kazanan yapım ayakta alkışlandı. Yıllar boyu ayakta kalacak bir film.